

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Vtrùm Angeli sancti beatitudinem meruerint per opera in statu
beatitudinis facta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

De Angelorum custodia.

I. **C**IRCA custodiam Angelorum imprimis fide certum est, Sanctos Angelos peculiariter ad curam de hominibus habendam esse deputatos, Angelis suis mandavit de te, &c. Psal. 90. v. II. Angelorum semper vident faciem Patris &c. Math. 18. v. 10. & Actorum 12. v. 15. de Petro dixerunt fideles, Angelus ejus est. Huic etiam veritati passim subscribunt Sancti Patres. Ex quibus constat Calvinum lib. 1. insti. cap. 14. q. 7. non minùs impiè quàm stolidè ridere hanc ab Ecclesiâ semper traditam de custodia Angelorum doctrinam.

II. Singuli ergo homines sibi deputatum à Deo habent tutelarem Angelum: utrum autem idem Angelus plurium hominum successivè curam gerat, incertum: affirmat Iustinus & Origenes, & tanquam probabile defendit Suarez lib. 6. cap. 17. num. 11. Circa tempus quo primò ei deputatur custos, S. Anselmus, Tertullianus, S. Bonaventura, Gabriel & alii, in quam etiam sententiam inclinare videtur Suarez citatus num. 18. asserunt unumquemque à primò conceptionis instanti Angelum sibi habere deputatum, distinctum ab Angelo matris: quod etiam docuerat S. Thomas in 2. disp. 11. q. 1. art. 3. ad 3. hic verò q. 113. art. 5. ad 3. ait usque ad nativitatem, cum adhuc proles sit quasi pars matris, eam non habere custodem Angelum ab Angelo Matris distinctum.

III. Nec cum lapsu naturæ nostræ additus est homini custos, sed in statu etiam innocentia primos nostros parentes hoc privilegio fuisse donatos docet S. Thomas citatus art. 4. ad 2. Angelum etiam custodem habuit Beatissima Virgo ut docet S. Bernardus epistolâ 77. ubi eum ait fuisse Archangelum Gabrielem. Christus verò, licet Angelum custodem ob summam dignitatem, potentiam, & scientiam non habuerit, multos tamen habuit administros, sibi que ad nutum in omnibus obtemperantes. Antisiodorensis vult Antichristum ob summam nequitiam & animi obstinationem Angelum non habiturum, sed contrarium cum S. Thoma & communi sententiâ tenendum.

Præter Angelos verò uniuscujusque in particulari custodia designatos, alii etiam deputantur, qui regnis, ecclesiis & communitatibus præfunt. Imò personas quasdam præcipuas, ut Apostolos, Prophetas, Pontifices, Reges, probabile est unum ex præcipuis, seu Archangelis habere tutelarem, ut jam ex Sancto Bernardo vidimus de Beatissima Virgine. Ut plurimum tamen Angeli ad hominum custodiam deputati, non sunt ex supremis Angelorum ordinibus; hi enim, ut communiter docent Theologi, non alio modo rebus, vel in generali vel particulari præfunt, quàm mediatè, seu Dei voluntatem circa ea quæ ad custodiam, & dispositionem rerum inferiorum pertinent, quoad opera miraculosa & extraordinaria, ac præter cõmunem cursum aliis intinando. Angeli verò ad ordinariæ hominum patrocinium designati, ex infimo tantum sunt ordine, seu Hierarchiâ.

Quoad patrocinii hujus hominibus ab Angelis præfuti actiones, certum apud omnes est, multa à Sanctis hæc custodibus in nos, etiam incogitantes, proficisci perpetuò beneficia: mala enim multa & tentationum occasiones avertunt, dæmonem coercunt, ad bene operandum excitant, poenas subinde medicinales infligunt: Tandem si animæ, quarum curam gerunt, ab omni labe puræ ex hac vitâ decedant, & reatu poena, in cælum eas deducunt; sin verò aliqua adhuc restet poena exolucnda, ad Purgatorium, ibique crebrò eas visitant & solantur.

Eodem planè modo econtrariò procedit dæmon in curandâ hominum perditione, unde ut insinuat S. Thomas q. 114. art. 1. dæmon, qui æmulatur divinitatem, Angelos suos distribuit, qui variis regnis ac provinciis præfunt, in ordine ad omne genus mali perpetrandum. Insuper communiter receptum est apud Theologos, unicuique homini statim ab ortu, ut bonum Angelum à Deo, ita malum à Lucifero, aut aliis ejus ministris peculiariter deputari, qui eum ad malum pertrahat: ita Magister in 2. dist. 6. ubi eum alii sequuntur scholastici: tenet etiam Origenes homiliâ 35. in Lucam, S. Greg. Nissenus & alii. Imò Suarez ita hoc verum putat lib. 8. cap. 21. num. 31. ut nullam probabilem esse rationem dicat dubitandi, quin Lucifer singulis hominibus singulos malos Angelos designet, qui eos impugnent, omni que coatu ad peccata pertrahant, ac perducant.

DISPUTATIO LXXVIII.

De beatitudine & merito Angelorum.

PLVRIMA hac de re dicta sunt supra, cum de visione Dei, & infra à necessariò adjicienda erunt multa, saltem quæ generatim ad beatitudinem spectant, cum de beatitudine agemus. Hic ergo illa tantum proponam, quæ Angelis specialiter competunt, & eorum beatitudinem cum merito conjungam.

SECTIO PRIMA.

Utrum Angeli Sancti beatitudinem meruerint per opera in statu beatitudinis facta.

I. Prima sententia est, Angelos primo beatitudinis instanti meruisse.

AGISTER in 2. d. 5. affirmat, atque Angelos per opera quae nunc in beatitudine exercent beatitudinem primo sibi collatam mereri. S. Bonaventura in 2. d. 5. a. 3. hoc saltem docet de operibus primo beatitudinis instanti elicis, in priori scilicet naturae, quod etiam aliquando docuisse videtur S. Thomas licet hic, quaest. 62. sententiam mutarit.

II. Duplex hanc quaestionem disputandi modus.

Primo, utrum status beatitudinis obset merito, de quo postea cum de beatitudine. Secundo, utrum mereri quis possit primum per opera illud subsequentiâ, de quo in materia de Incarnatione, ex proposito disputari solet de merito unionis hypostaticae, ibique illud, Deo dante, discutiam.

III. Possunt merita tempore sequi collationem praemii.

Non ergo videtur dubium, quin nil obset merito, quod opera praemii collationem tempore sequantur: sic enim Christus gratiam antiquis Patribus meruit, qui eum tempore praecesserunt. Si vero procedat quaestio de operibus praemii collationem naturae subsequentiâ, dico breuiter, quod fufius in materia de Incarnatione est declarandum, non posse illa mereri praemii illius collationem.

Negant Patres posse principium meriti cadere sub merito.

Ratio est quia Principium meriti caderet sub merito, contra S. Augustinum, & alios Patres, qui passim contra Pelagium dicentem primam gratiam cadere sub merito, probant hoc omnino fieri non posse, eò quod prima gratia ad ipsum actum meritorium à priori requiratur, atque hinc inferunt, non posse gratiam actum illi in primâ sui collatione subsequi.

Idem quoad hoc est in causis physicis, Generabilibus.

Confirmatur: nec enim magis potest effectus moralis meritorius esse causa moralis meriti, seu causae suae primo ponendae, quam ignis B, causa quoad primum esse ignis A, à quo primo producitur, aut quivis alius effectus physicus causa primo producens suam causam.

IV. Dices: via Angelorum brevis admodum fuit, & unius diei ad summum, ut communis habet sententia; ergo per opera tantum in via facta, non videntur ad tantum meritorum cumulum pervenire potuisse ut maximos quosque Sanctos in perfectione vel adaequent, vel superent, quorum tamen merita, non unius tantum diei, sed multorum etiam annorum decursu sunt acquisita.

Resp. copiosam iis primo creationis instanti infusam esse gratiam, cui perfectissime cooperantes, ad maximum brevitempore gratiae, & consequenter gloriae, cumulum pervenire potuerunt, tum intensissime operando, tum actus supernaturales via perfectius exercendo, quam homines ut plurimum praestant, praesertim cum & gratia ipsa excitans in ipsis perfectior esse poterit & quoad substantiam, & operandi modum.

SECTIO SECUNDA.

An Angeli se ad gratiam primo recipiendam disposuerint.

I. Angelos tam bonos, quam primo creationis instanti se ad Deum convertisse.

SECUNDUM, quod hic quaeritur est, utrum Angeli se per actus bonos & supernaturales ad gratiam sanctificationis primo recipiendam disposuerint, vel eam sine ulla dispositione propria infusam habuerint. Angelos tam bonos quam malos sicut in gratia omnes creati fuerunt, ita & per actus

bonos liberos supernaturales se primo creationis instanti ad Deum convertisse passim docent Theologi, & videtur mens sancti Thomae, hic q. 62. a. 6. corpore: imò à fortiori dicendum hoc in ipsius sententia videtur de Angelis, cum primâ parte, q. 45. art. 1. ad quintum, de primo homine doceat, eum primo creationis instanti se ad Deum convertisse, & actum bonum habuisse, quo gratiae consensus. Unde 1. p. quaest. 63. art. 5. ad quartum ait, etiam malos Angelos primo creationis instanti meruisse.

communis est Theologorum sententia.

Habet etiam hoc maximum in S. Augustino fundamentum lib. 12. de Civit. cap. 11. ubi de Angelis loquens, Simul, inquit, ut facti sunt, ei à quo facti sunt, amore cum quo facti sunt, adhaeserunt. Quærimus itaque, utrum hi actus, quos primo illo instanti simul cum gratia habituali habuerunt, fuerint in priori aliquo naturae prius ad eam eliciti, tamquam dispositiones & actus illius de congruo meritorii, sicut de actu contritionis in conversione peccatoris respectu primae gratiae dici solet.

II. An actus boni in primo creationis instanti eliciti, prius naturae fuerint ad gratiam.

Et quidem nullam in hoc esse repugnantiam mihi indubitatum videtur: primo enim quid vetat ut Angelus primo creationis suae instanti actum liberum eliciat, cum tam perfecte illo instanti, ac ullo alio postea sequente, libera sit ejus voluntas ad operandum indifferenter, alioqui hujusmodi actum nec concomitanter nec consequenter ad gratiam primo illo instanti habere posset. Deinde Deus ab aeterno liberè omnia decernit; ergo & Angelus liberè operari posset primo instanti suae productionis, seu existentiae. Nec etiam ex hoc capite repugnat quòd gratia requiratur ad meritum: hic enim supponimus dari gratiam excitantem, & cooperantem; gratia autem habitualis, seu sanctificans ad meritum de congruo non est necessaria, ut omnes fatentur.

III. Potuerunt actus boni primo creationis instanti eliciti prius naturae ad gratiam habituales.

Suarez itaque hic, lib. 5. cap. 8. Vasquez d. 228. cap. 1. & alii non pauci, qui ab his afferuntur, Angelos aiunt se ad gratiam habituales per opera illa ex gratia excitante facta primo creationis instanti ad disposuisse, & illa in priori naturae ad gratiam infusionem elicuisse. E contra Molina q. 62. a. 3. & alii ex recentioribus volunt Angelos, gratiam habituales sine ulla propria dispositione primo illo instanti recepisse.

Habet tunc Angeli gratiam excitantem, & adjuvantem.

Ex his sententiis difficile dictum est, quam sit preferenda: in hanc tamen posteriorem magis propendeo, tum quia connaturalior modus hos actus eliciendi est per habitus, & principia intrinsicca, ac permanentia, quam per auxilium extrinsecum, aut transiens. Quod verò in nostrâ conversione ad Deum, & ad gratiae infusionem in adultis dispositio aliqua requiratur, est quia prius supponitur à Deo averfi, per se autem decere videtur, ut ad gratiam obtinendam non tantum ab innocente exigatur, ac à peccatore, ut bene Molina supra: Tum denum quia hoc modo actus Angelorum sunt magis fructuosi, cum etiam pro primo instanti hoc modo potuerint esse gratiae meritorii. Nec nobis hac in parte contrarius est S. Thomas hic, q. 62. a. 2. ad 3. solum enim vult aliquem non indigere gratia habituali ut se ad habituales gratiam obtinendam disponat, quod nos non negamus.

V. Probabilius est Angelos primo creationis instanti se ad gratiam non disposuisse.

Tertium quod hic inquiri solet est, utrum gratia, quae Angelis primo creationis instanti data est, aequalis fuerit an inaequalis. Resp. breviter cum S. Thoma hic, q. 62. art. 6. licet hoc non ponat ut certum, & cum Theologis communiter, gratiam iis qualiter tunc secundum diversitatem perfectionis naturalis inaequaliter fuisse infusam, non quidem quod id natura exigeret, sed Deus merè ex voluntatis suae ordinatione gratiam iis hoc modo voluit infundere.

Non tantum in obtinenda gratia excitantur ab innocente, quantum à peccatore.

VI. Angelis in primo creationis instanti gratia inaequaliter erat infusa.